

Kommentarer til:

``Revisjonsdokument for regulering i øvre Namsen.``

Om høringsdokumentet

Høringsdokumentet gir en god oversikt over konsekvensene ved regulering av innsjøene i Røyrvik og Lierne kommuner. For Limingen er det to reguleringer som må sees samlet, da det er summen av reguleringene som er viktig for brukerne. Den siste reguleringen (NTE), øker konsekvensene av regulering for brukerne av området.

Det er erfaring fra bruken av innsjøene i tiden siden den første reguleringen startet, og endrede krav i samfunnet som må danne grunnlaget for neste konsesjon. Dette må reflekteres i det nye dokumentet. Det er viktig både for grunneiere og andre brukere.

Her er noen områder som bør klarere frem i selve dokumentet:

- Dagens miljøkrav er helt endret fra første regulering, og vil endre seg i de neste årene. Dokumentet må derfor utformes på en slik måte at det reflekterer en nødvendig dynamikk for fremtidig utvikling.
- De berørte brukere/grunneiere har endret bruken av vassdraget, og bruken vil fortsette å endre seg i fremtiden. Da den første reguleringen startet var det en helt annen bruk/verdi for eierne. Da var det transport og forsyning (mat) som dominerte. I fremtiden er det andre faktorer som kommer i tillegg, for eks. naturopplevelser og turistnæring.
- Limingen har blitt en næringsfattig innsjø og det kan ikke fortsette med en slik utvikling. Derfor må det bli en mere aktiv holdning til forbedringer av forholdene.

Ingen av dokumentene til regulantene reflekterer de domsavgjørelsene som stiller betingelser for reguleringen av Limingen, og som er ment å redusere konsekvensene for grunneiere og brukere av innsjøen. Det bør derfor enten klart henvises til disse forpliktelsene eller inkluderes som en del av dokumentet. I dag kan vi ikke se at disse forpliktelsene fortsatt skal gjelde.

Det samme bør gjelde for konsesjon til ÅNGERMANÄLVENS VATTENREGLERINGS-FÖRETAG.

Konkrete kommentarer:

Miljø

Røyrvik kommune er en Nasjonalparkkommune og derfor forpliktet til å ha et høyt fokus på miljødelen i utvidet forstand, og ikke bare på forurensing. For alle i kommunen er det derfor viktig at tiltak og aktiviteter underbygger muligheter for utvikling. Belastningen av reguleringen må derfor bli så liten som mulig for bosatte i kommunen, basisnæringen,

industri og turistnæring. Bruken av Limingen har endret seg over tid. Tidligere var det transport og matressurs som var det viktigste. I dag er det rekreasjon og matforsyning som er det primære.

Det er derfor fire faktorer som er viktig; Tilgjengelighet, fiskeressurser, sikkerhet og det visuelle.

For mange er ikke innsjøen tilgjengelig i perioder med lav vannstand. I dag er det ikke muligheter for å sette ut båt fordi strandsonene ikke er farbare, og tidligere forpliktelser ikke er blitt utført. Det må derfor være et minstekrav at regulantene gjennomfører de forpliktelsene som de er pålagt å gjennomføre under de tidligere tillatelsene.

Kvaliteten på fiske i Limingen er redusert. Det ble tidligere satt ut fisk fra andre stammer, noe som ikke er akseptert i dag. Det må gjennomføres tiltak som gjør forholdene bedre. Det kan være forbedring av næringsforhold, gytemuligheter eller oppdrett av fisk fra lokal stamme.

Tidligere er det drevet prøvefiske og utsetting av fisk for å motvirke effekten av reguleringen. All den informasjon som er samlet tidligere må legges til grunn for en videre plan for utviklingen av fiskebestanden i Limingen. Ut over de ting som er nevnt ovenfor, er det klart at matforholdene for fisken påvirkes sterkt av når og hvor lenge Limingen er nedtappet. For å få minst mulig skade vil det være ønskelig med en mest mulig normal vannstand til 1. juli. Det må klarere kriterier inn i dokumentet og en modernisering av tenkemåten for å bevare fiskebestanden.

Sikkerheten må forbedres.

Det må ses på muligheter for å forbedre det visuelle. Der det har vært utrasinger og anleggsvirksomhet må det kunne gjøres forbedringer

Tidligere forpliktelser.

Det er en rekke forpliktelser som ble forlikt ved første konsesjonsbehandling. For at ikke disse skal forsvinne, er det viktig at disse blir omhandlet i de nye konsesjonsdokumenteterne.

- Kaianlegg. Det var opprinnelig tre kaianlegg i Limingen. Av disse er det bare ett igjen, og det er ikke vedlikeholdt.
- Kavelvei. Det var en rekke kavellegginger som skulle lages for at innsjøen skulle være tilgjengelig når den var nedtappet. Ingen av disse er vedlikeholdt.
- Båtopptrekk. Flere båtopptrekk skulle bygges og vedlikeholdes. Ingen av disse er i dag operative.

Som det fremgår av oppstillingen over er det klart at regulantene ikke har overholdt de forpliktelsene som ble forlikt i forbindelse med første regulering.

En kan derfor ikke hevde at privatrettslige forhold ikke skal drøftes ved behandlingen av ny eller fornyet tillatelse.

Slik situasjonen er i dag, er det svært begrenset tilgang til Limingen fordi det ikke er mulighet for å sette ut båter eller ha dem liggende ute. Som eksempel kan nevnes Gjersvika hvor det ikke er mulig å få ut båt før Limingen er nesten oppfylt. Konsekvensen av dette er at en ikke får utnyttet Limingen som resurs verken privat eller i næringsammenheng.

Sikkerhet.

Sikkerheten for de som bruker eller ferdes på eller ved de regulerte områdene må forbedres.

Skilting og gjerder rundt flere av anleggene er mangelfull og må forbedres slik at det er trygt å ferdes i områdene både sommer og vinter.

Merking av grunner som er en risiko for ferdsel med båt ved lav vannstand, må også oppdateres. De fleste tidligere merker er ikke vedlikeholdt.

Informasjon til brukere av innsjøene.

Flere av brukerne er avhengig av å vite vannstanden i forbindelse med planlagte aktiviteter.

Det er derfor et krav om at oversikt over nivået i innsjøene er lett tilgjengelig.

Det samme er prognosene for endring av vannstand. Planlegger en grunneier en aktivitet som innebærer transport på enten vann eller is, er det viktig at en kan stole på at det ikke blir noen store endringer på vannstanden i den perioden aktiviteten skal pågå.

Dette har også med sikkerhet å gjøre.

Sentrale lover som regulerer forpliktelser ovenfor regulantene:

Dette er forhold som er definert i Vannressursloven § 5.(forvalteransvar og aktsomhetsplikt)

Enhver skal opptre aktsomt for å unngå skade eller ulempe i vassdraget for allmenne eller private interesser.

Vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser. Denne plikten gjelder så langt den kan oppfylles uten uforholdsmessig utgift eller ulempe. Vassdragsmyndigheten kan ved forskrift fastsette nærmere regler om planlegging, gjennomføring og drift av bestemte typer vassdragstiltak.

Vassdragstiltak skal fylle alle krav som med rimelighet kan stilles til sikring mot fare for mennesker, miljø eller eiendom.

§ 20.i vassdragsreguleringsloven har et tilsvarende krav Ytterligere vilkår og pålegg

I konsesjonen kan Kongen sette vilkår for å sikre mot skade på mennesker, miljø eller eiendom, sikre en god landskapsmessig tilpasning og å opprettholde det naturlige liv i vassdraget eller gi fagmyndigheter adgang til å gi pålegg for å fremme disse formålene. Vilkårene eller påleggene kan blant annet omfatte

- a) ansvar ved anlegg/drift*
- b) godkjenning av detaljplaner, landskapsmessige forhold, tilsyn mv.*
- c) naturforvaltning*
- d) automatisk fredete kulturminner*
- e) forurensning*
- f) terskler, biotopjusterende tiltak og erosjonssikring*
- g) rydding av reguleringssonen*
- h) registrering av minstevannføring, vannstand i reguleringsmagasin, krav om skilting og merking*
- i) etterundersøkelser*
- j) luftovermetning*

I konsesjonen kan det settes ytterligere vilkår når det synes nødvendig for å motvirke skader eller ulemper for allmenne eller private interesser.

Pålegg i medhold av denne bestemmelsen må være knyttet til skader forårsaket av utbyggingen, og kostnadene ved pålegget må stå i rimelig forhold til tiltakets skadevirkninger og til nytten av pålegget.

Lovhjemler som en kan vurdere i forbindelse med revisjon av tillatelsen

§ 16.Manøvreringsreglement og hydrologiske observasjoner

I konsesjonen skal det fastsettes et manøvreringsreglement hvor det settes grenser for vannstand og vannslipping, med bestemmelser om kontroll og hvordan tapping av magasin skal skje. Vilkår om minstevannføring i elver og bekker skal settes etter en konkret vurdering.

Departementet kan gi tillatelse til at vilkårene etter første ledd fravikes i en kortere periode for enkelttilfelle der det ikke vil ha miljømessige konsekvenser. Vedtak etter første punktum kan ikke påklages.

Viser det seg at vilkår om vannslipp og vannstandsendringer medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan det gjøres nødvendige endringer i reglementet. Dette kan skje uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann. Kongen kan gi forskrift om krav om dokumentasjon og sikringstiltak for reguleringen.

Konsesjonæren skal etter vedtak fra departementet utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentliges interesser, og gjøre materialet tilgjengelig for allmennheten. Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vannstandsmerker.

§ 17. Fond og andre utbetalinger

I konsesjonen kan det settes vilkår om at konsesjonæren yter tilskudd til et fond, enten ved betaling av et passende engangsbeløp eller ved årlige utbetalinger, som skal fremme

- a) reindriften i distriktet*
- b) fisk, vilt og friluftsliv mv. i kommunen eller kommunene*
- c) næring i kommunen eller kommunene*
- d) særskilte formål, når dette i det enkelte tilfelle finnes påkrevd av allmenne hensyn eller for å ivareta andre interesser som blir skadelidende.*

Fondene forfaller til betaling ved byggestart, med mindre annet er bestemt. Blir ytelsene fastsatt som årlige innbetalinger, skal det årlige beløpet justeres automatisk hvert 5. år på grunnlag av justeringsnormer som fastsettes i forskrift av Kongen.

For næringsfond gjelder tilsvarende regler om administrasjon som for konsesjonsavgifter, jf. § 14 sjette ledd annet og tredje punktum, syvende, åttende og niende ledd, så langt de passer.

Reindriftsfond forvaltes etter reindrifftsloven § 47.

Stavanger den 27.02.2019

Reidar Nyvik